

Samen werken *in vertrouwen*

Raadsakkoord
2022-2026

GEMEENTERAAD
Veenendaal

Inleiding

Dit is het akkoord op hoofdlijnen voor de bestuursperiode 2022 – 2026 genaamd “Samen werken in vertrouwen”. Een akkoord waarin de belangrijkste thema’s en ambities voor Veenendaal voor de komende bestuursperiode zijn verwoord. In dit akkoord staat waar we aan willen werken. De gemeenteraad bepaalt de komende vier jaar, met inbreng vanuit de Veenendaalse samenleving, hoe we dat gaan doen. Het college van burgemeester en wethouders zal een planning en een aanpak van dit akkoord nader uitwerken en daarvoor een voorstel doen aan de gemeenteraad. Dit voorstel laat zien wanneer de thema’s aan de orde komen en op welke wijze de thema’s en ambities terug zullen komen in de besluitvorming.

Proces

Dit akkoord is het resultaat van een intensief (in) formatieproces. De politieke partijen hebben in hun verkiezingsprogramma’s en in de gesprekken met de informateur aangegeven welke onderwerpen zij belangrijk vinden voor de komende vier jaar. Inwoners, (maatschappelijke) organisaties, verenigingen en ondernemers uit Veenendaal hebben in stads- en wijkgesprekken aangegeven wat zij van waarde vinden voor de stad, hun wijk, buurt of straat. Al deze input is door de vier formerende partijen, ProVeenendaal, ChristenUnie, SGP en VVD, betrokken bij het opstellen van de in dit akkoord opgenomen thema’s en ambities. Uiteraard bouwen we ook voort op verschillende programma’s, projecten en werkzaamheden die afgelopen jaren in gang zijn gezet.

Leeswijzer

Dit akkoord bestaat uit negen thema’s die veel onderlinge samenhang hebben. Bij ieder thema beschrijven we de

ambities die Veenendaal op dit vlak heeft. Deze ambities geven de richting aan. De politieke keuzes worden de komende vier jaar door de gemeenteraad gemaakt. De aandachtspunten en knelpunten bij ieder thema zijn van invloed op of kunnen beperkingen opleveren voor de richting en uitwerking van onderwerpen binnen dit thema. De vertrekpunten geven zicht op al eerder vastgesteld beleid, landelijke regels of andere uitgangspunten waarmee rekening gehouden moet worden. Daarnaast is een selectie opgenomen van de opbrengst uit het participatietraject. Het volledige overzicht van ideeën, suggesties en opmerkingen uit het stadsgesprek, de wijkgesprekken en het online participatietraject, is als bijlage bij dit akkoord gevoegd.

Bestuursstijl en financiën

De raad en het college, met wethouders van ProVeenendaal, ChristenUnie, SGP en VVD, geven de komende bestuursperiode uitvoering aan de thema’s en

ambities in dit akkoord. Daarbij worden de Veenendaalse samenleving en de gemeenteraad intensief betrokken en wordt de samenwerking gezocht met ondernemers, (maatschappelijke) partners en de ambtelijke organisatie. Ook in onze opstelling binnen de regio Foodvalley, richting de provincie, het Rijk en eveneens Brussel brengen we onze ambities op de verschillende thema’s en onze manier van werken in en zoeken daar steun voor. Bij het thema bestuursstijl wordt uiteengezet welke principes we daarbij belangrijk vinden. In de financiële paragraaf staan enkele financiële uitgangspunten beschreven waarbij de integrale afweging bij grote investeringen en uitgaven het leidende principe is. De komende bestuursperiode staan belangrijke thema’s op de politieke agenda. Thema’s die invloed hebben op iedereen die in Veenendaal woont, werkt of op bezoek komt. Die invloed hebben op de groei en ontwikkeling van de stad en de regio. Die richting geven aan het Veenendaal van de toekomst. Laten we hieraan samen werken in vertrouwen.

Bestuursstijl

De samenleving verandert voortdurend. Dit vraagt van de overheid en van alle betrokken partners een belangrijke bijdrage. De raad, het college en de ambtelijke organisatie staan in verbinding met de inwoners, organisaties en ondernemers. Zij zijn veel in de wijken aanwezig, zijn extern gericht en participatie staat voorop. Een toegankelijke en transparante bestuursstijl is daarbij nodig, waarbij denken in mogelijkheden vooropstaat.

Een betrouwbare overheid motiveert haar besluiten goed, handelt zorgvuldig en correct, houdt zich aan de afspraken en zorgt dat inwoners weten waar ze aan toe zijn. Dit vraagt integer handelen van raad en college. De hieronder opgenomen ambities zijn te beschouwen als een voorzet waarvan de verdere uitwerking in de komende bestuursperiode moet plaatsvinden. Het is een continu proces dat gekenmerkt wordt door leren door te doen, daarop te reflecteren en feedback te vragen.

Verdere uitwerking van deze ambities zal als eerste stap tijdens de raadsconferentie op 26 en 27 augustus 2022 opgepakt worden, waarbij onder meer gedacht kan worden aan:

- vorm en inhoud van de samenwerking tussen raad, college en organisatie de komende bestuursperiode;
- het vrij kunnen stemmen door alle partijen (geen 'achterkamertjespolitiek');
- de externe oriëntatie van raad en college, zodat meer van 'buiten' naar 'binnen' gedacht en gewerkt wordt;
- het spanningsveld tussen algemeen belang versus individueel belang;
- het voorkomen van de reflex om weer terug te schieten

in eerder gedrag, dat er dus om vraagt elkaar respectvol aan te spreken.

- het op een prettige en positieve manier samenwerken binnen de gemeenteraad, en
- het in kaart brengen van de mogelijkheden voor inwoners, voor het indienen van klachten, vragen van ondersteuning en het behartigen van belangen.

Ambities

- Raad, college en organisatie nemen de inwoners serieus, luisteren naar elkaar en staan open voor vragen en signalen uit de samenleving vanuit het uitgangspunt 'ja, mits' (zoals ook in de Omgevingsvisie is verwoord). We bevorderen daardoor het vertrouwen tussen gemeente en samenleving.
- Raad, college en organisatie hebben een open oor en oog voor vragen, klachten en ideeën van inwoners en organisaties en reageren daar snel en ordentelijk op.
- De raad en de samenleving worden aan de voorkant betrokken bij de uitwerking van de (grotere) thema's.
- Raad en college hebben een open houding, waarbij onderwerpen niet vooraf zijn dichtgetimmerd en een

inhoudelijk debat op argumenten ertoe doet. Elke partij is in de gelegenheid in de raad het eigen geluid te laten horen en daarnaar te handelen.

- Het politieke debat wordt gestimuleerd en gefaciliteerd.
- Raad en college zijn zich voortdurend bewust van de rollen die ieder heeft, zij houden die in balans en zijn daarop aanspreekbaar. Zij worden ondersteund door een politiek sensitieve ambtelijke organisatie.
- Jaarlijks reflecteren raad en college op de wijze waarop

Vertrekpunten

- Thema's en raadsvoorstellen worden tijdig en planmatig aangepakt, de betrokken spelers worden in kaart gebracht en de fases van een proces worden inzichtelijk gepresenteerd.
- Waar mogelijk wordt participatie ingezet conform het Veens Stappenplan Participatie.
- In het raadsvoorstel wordt duidelijk gemaakt hoe het voorstel tot stand gekomen is, welke afwegingen in dat verband zijn gemaakt, wordt verslag gedaan van het participatieproces en worden waar mogelijk scenario's opgenomen.

Wonen

Er is schaarste op de woningmarkt voor diverse doelgroepen (starters, jongeren, senioren en inwoners met een beperking) waardoor het lastig is aan een passende woning te komen om (langer) zelfstandig te wonen. Daaraan liggen voor deze doelgroepen verschillende oorzaken ten grondslag: te duur, te klein of juist te groot, geen doorstroming, ontbreken van goede voorzieningen om inwoners met een beperking ook kansen te bieden. Bovendien is sprake van schaarser wordende ruimte om woningen in de toekomst te realiseren.

Ambities

- Terugdringen schaarste woningmarkt in het algemeen, met oog voor de Veenendaalse starters, jongeren, senioren en (jonge en oudere) inwoners in een kwetsbare positie. We doen dat door inbreiding, herbestemming, uitbreiding buiten de gemeentegrenzen en het bevorderen van doorstroming, zodat voor hen (op de doelgroep toegesneden) voldoende woonruimte beschikbaar is.

Naast de toevoeging van woningen wordt geïnvesteerd in de bestaande woonwijken, zodat deze wijken hun leefbaarheid, veiligheid en dus aantrekkelijkheid behouden.

Aandachtspunten

- Doelgroepen en hun (diversiteit aan) behoeften scherp in beeld hebben.
- Diversiteit, bereikbaarheid en betaalbaarheid van woningen.
- (Zorg)voorzieningen voor inwoners in een kwetsbare positie.

- Levensloop- en zorggeschikte woon(zorg)eenheden (door dubbele vergrijzing).
- Verduurzaming van woningen (zie ook onder Energie en Duurzaamheid).
- Huisvesting statushouders en opvang vluchtelingen.
- Regionale afspraken inzake wonen.
- Integrale blik op de woningbouwopgave, binnen beperkte fysieke ruimte.
- Uitbreiding is alleen nog mogelijk buiten de gemeentegrenzen, in goede afstemming met onze buurgemeenten.
- Zelfbewoningsplicht onderzoeken.
- Besluit nemen over vorm van grondpolitiek.

Knelpunten

- Beperkingen regie gemeente/gemeentelijke bevoegdheden.
- Beperkingen in regelgeving en beleid andere overheden.
- Ruimte is schaars.

Vertrekpunten

- Bij projectontwikkeling wordt voldoende rekening gehouden met duurzaamheidsaspecten en stikstof- en PFAS-problematiek (zie ook onder Energie en Duurzaamheid).
- Denken in kansen en mogelijkheden; ruimte voor creatieve en innovatieve oplossingsrichtingen.
- Bij bouwen van woningen wordt rekening gehouden met toekomstige verkeerssituaties en ontsluiting voor zowel bestaande als nieuwbouwlocaties.
- Verstedelijkingsstrategie.

Mobiliteit

Mobiliteit en bereikbaarheid vormen door de (verdere) groei van Veenendaal, een bloeiend bedrijfsleven en een aantrekkelijk winkelhart in Veenendaal uitdagingen voor de komende jaren. De toegenomen drukte veroorzaakt(e) een minder goede en op momenten slechte doorstroming van verkeer. Dat levert hinder op voor de inwoners, tijdverlies voor ondernemers en kan de positie van het winkelhart in de binnenstad van Veenendaal aantasten. Een toename van de verkeersdeelname betekent tevens dat de (verkeers)veiligheid een blijvend punt van aandacht is. In 2020 is Veenendaal uitgeroepen tot Fietsstad 2020!

Ambities

- De leefbaarheid, de economie en de groei van Veenendaal vragen om een structurele verbetering van de mobiliteit, bereikbaarheid en verkeersveiligheid, zodanig dat er sprake is van een goede doorstroming en minder verkeersslachtoffers. We volgen daarbij het landelijk beleid dat erop gericht is dat er in 2030 minimaal 50% minder verkeersslachtoffers zijn ten opzichte van 2022.
- Bij de uitwerking van het mobiliteits- en bereikbaarheidsvraagstuk is een integrale benadering van de verschillende verkeersdeelnemers en de verschillende vervoersmodaliteiten (lopen, fietsen, openbaar vervoer, auto's) uitgangspunt.

Aandachtspunten

- Aandacht voor de spreiding van mobiliteitsmomenten en de verschillende vervoersmiddelen.
- Voor de problematiek Rondweg-Oost wordt een oplossing voor de korte en lange termijn gezocht.

- Aandacht voor toenemende druk op de Rondweg-West.
- Aandacht voor het vergroten van de aantrekkelijkheid van lopen en fietsen in de totale mobiliteit.
- Bij de optimalisering van de doorstroming van verkeer is aandacht voor de aansluiting van de verschillende vervoersmiddelen.
- Inzet op een optimalisering of verbetering van de diverse openbaar vervoersverbindingen in Veenendaal en in de regio (waaronder bereik hogeschool en universiteit).
- Verduurzaming van de mobiliteit (o.a. deelautomobiliteit; stadsdistributie; opwekking duurzame energie) (zie ook onder Energie en Duurzaamheid).
- Verkeersveiligheid.
- Toegankelijkheid van voorzieningen.

Knelpunten

- Afhankelijkheid van (de besluitvorming van) andere partijen en overheden (zoals provincie, ProRail, NS).

- Beperking handelingsvrijheid door regelgeving.
- Groeiende mobiliteit en de verbetering daarvan kan ten koste gaan van de leefomgeving.

Vertrekpunten

- Fietsbeleid is 'Fietsstad 2020'-proof.
- Bij de uitvoering van werkzaamheden wordt de overlast voor de inwoners en het bedrijfsleven (zoveel mogelijk) voorkomen; goede communicatie is een vereiste.
- Leefbaarheid (zoals luchtkwaliteit en geluidsoverlast) is een belangrijke voorwaarde bij de verbreding van Rondweg-Oost.
- Bij voorbereiding en uitvoering van beleid is uit oogpunt van het onderhouden van sociale contacten aandacht voor (de deelname door) de senioren en de verkeersdeelnemer die minder goed ter been is.
- Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) 2012-2025 (tussentijds geëvalueerd in 2018).

Energie en Duurzaamheid

In 2015 heeft de gemeenteraad besloten om de transitie in te zetten naar een energieneutrale gemeente in 2050. Hiermee heeft de gemeente zich verbonden aan de doelstellingen van het Klimaatakkoord in Parijs en daarmee aan de doelstellingen zoals voor Nederland vastgelegd zijn in het Klimaatplan.

Ambities

- Veenendaal wil een duurzame gemeente zijn en heeft de ambitie om de al vastgestelde afspraken in 2050 energieneutraal te zijn te bekrachtigen.
- We streven naar een circulaire economie om zo bij te dragen aan duurzaam en doeltreffend gebruik van beschikbare grondstoffen.
- We werken aan de vergroening van onze leefomgeving om biodiversiteitsverlies en achteruitgang van ecosystemen tegen te gaan.
- De gemeente heeft een voorbeeldfunctie en geeft hier onder andere invulling aan door bestaande en toekomstige gebouwen te verduurzamen.
- We staan open voor innovatieve oplossingen en communiceren over positieve initiatieven.
- We werken aan klimaatadaptatie om hittestress en wateroverlast tegen te gaan.

Aandachtspunten/knelpunten

- Communicatie en voorlichting over verduurzaming en besparingsmogelijkheden voor iedereen.
- Samenwerking met (maatschappelijke) partners (om bestaande bouw te verduurzamen (zie ook onder Wonen).
- Innovatief ruimtegebruik (verticaal groen, koppelkansen).
- Verduurzaming van mobiliteit (o.a. deelautomobiliteit, stadsdistributie, opwekking duurzame energie, laadinfrastructuur) (zie ook onder Mobiliteit).
- Draagvlak is van belang in een dergelijke transitie. Daarom is er oog voor het mogelijk maken om mee te doen naar vermogen.
- Betaalbaarheid en haalbaarheid, ook voor onze inwoners.

Vertrekpunten

- Programmaplan Energieneutraal 2022-2025.
- Transitievisie Warmte 1.0.
- Regionale Energiestrategie (RES 1.0).
- Klimaatplan.

Openbare ruimte en groen

Een goede fysieke inrichting van de leefomgeving draagt in grote mate bij aan het woonplezier van de inwoners van de stad. Het groen is zelfs levensbehoefte voor onze Veenendaalse inwoners. Binnen de gemeentegrenzen is de ruimte echter beperkt en de opgaven waar we voor staan zijn groot. Het vinden van de balans tussen voldoende woon- en werkruimte enerzijds en voldoende groen en water anderzijds is een blijvende uitdaging.

Ambities

- Veenendaal verder te vergroenen, zowel kwantitatief als kwalitatief.
- Bij de inrichting van de openbare ruimte krijgt klimaatadaptatie een belangrijke plek, om hittestress en wateroverlast tegen te gaan. Inwoners worden gestimuleerd en geïnformeerd om hier ook invulling aan te geven.
- We werken wijkgericht en betrekken de inwoners waar mogelijk, om binnen de kaders van ruimte en geld met elkaar de beste en meest gedragen oplossingen te bedenken.
- De openbare ruimte is toegankelijk en veilig.
- Indien mogelijk wordt bij vervanging van de wagens en het materieel van de gemeente gezocht naar een emissieloos alternatief, om onder andere daarmee invulling te geven aan de voorbeeldfunctie.
- Inwoners worden positief gestimuleerd tot het beperken van afval, om daarmee stappen te zetten in het behalen van de landelijk norm van maximaal 100 kg restafval per persoon. De gemeente vervult hierin een voorbeeldfunctie.

- Naast de verantwoordelijkheid van de gemeente zelf, stimuleren we de eigen verantwoordelijkheid van de inwoners ten aanzien van de openbare ruimte, om een omslag in denken teweeg te brengen.

Aandachtspunten

- Openbare beweeg- en ontmoetingsplekken nemen een belangrijk plek in in de wijk (zie ook bij Welzijn en Zorg). Het BOSS-principe (bewegen, ontmoeten, sporten, spelen) is hierin het uitgangspunt.
- Samenwerking met (maatschappelijke) partners, zoals de provincie en het waterschap, is van belang, met name ten behoeve van een integrale aanpak van klimaatadaptatie.
- Data kan benut worden om (koppel)kansen te vinden in de wijken (zie ook bij Digitalisering).
- De stad maken we samen. De initiatieven van de inwoners om eigen verantwoordelijkheid te nemen in de openbare ruimte zijn daarbij van belang.
- Benutten van de mogelijkheden om in het kader van verdere vergroening subsidies binnen te halen, zoals via het pact 'Groen groeit mee'.

Knelpunten

- Veenendaal heeft verhoudingsgewijs een beperkt oppervlak. Het beroep dat gedaan wordt op iedere vierkante meter, vanuit verschillende uitgangspunten, is daardoor groot. Zoals in de Omgevingsvisie is verwoord, zullen we keuzes moeten maken.

Vertrekpunten

- In het Omgevingsplan Openbare Ruimte (OPOR) zijn reeds kaders vastgesteld ten aanzien van onder andere multifunctioneel ruimtegebruik, kwaliteitsniveau onderhoud openbare ruimte A/B, klimaatadaptatie, biodiversiteit, circulair beheer, energieneutraal Veenendaal, participatie, Veenendaal Schoon en zelfbeheer.
- Omgevingsvisie, met als uitgangspunten 'gezond, duurzaam en veilig'.

Digitalisering

Internet en digitale technologie zijn niet meer weg te denken uit ons dagelijks leven en ontwikkelen zich in hoog tempo. Deze ontwikkelingen brengen kansen, maar ook grote risico's met zich mee. Digitalisering, datagebruik en algoritmes spelen een steeds grotere rol op verschillende beleidsterreinen, met grote sociale en maatschappelijke effecten tot gevolg. De inzet van digitale technologie vraagt ethische en politieke keuzes, zodat besluiten hierover democratisch gelegitimeerd zijn. Ook de gemeente Veenendaal gaat mee in de snelle ontwikkeling, zowel in de relatie met de inwoners, bedrijven en instellingen, als ten aanzien van de eigen werkorganisatie.

Ambities

- In een samenleving waarin iedereen mee kan doen past geen digitale kloof. Daarom hebben we oog voor groepen die digitale vaardigheden missen en daardoor achterop dreigen te raken, door hen passende oplossingen te bieden (zoals een fysieke toegang, telefoon en loket) en ons in te zetten voor een digitaal inclusieve stad.
- Veenendaal richt zich erop om zo spoedig mogelijk een smart city¹ te zijn met een hoogwaardig niveau van digitale dienstverlening. We zien de kansen van technologische oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken, zoals toepassingen in de publieke dienstverlening, de openbare ruimte en het sociaal domein.
- Datagedreven werken wordt gemeentebreed actief ingezet bij de ontwikkeling, uitvoering of monitoring van beleid.
- Veenendaal is in 2025 landelijk het ICT-Centrum voor Food, Health en Tech.
- We richten ons op het beschermen van publieke waarden die geraakt worden door digitalisering, zoals privacy, autonomie en veiligheid en stellen een programma op om actief cybercriminaliteit tegen te gaan.

Aandachtspunten

- Informatiebeveiliging, datakwaliteit, privacy, het voorkomen en tegengaan van discriminatie en het daarvoor benodigde budget zijn aandachtspunten.
- In kort tijdsbestek implementatie van een groot aantal wetten (zoals de Wet modernisering bestuurlijk elektronisch verkeer en de Wet open overheid) die een volgende impuls geven aan de digitale overheid.
- 'Cyber security' kan niet genoeg aandacht krijgen om een zo goed mogelijke digitale beveiliging te organiseren en bij een eventuele aanval de risico's te minimaliseren.

Knelpunten

- De hoge snelheid van digitale ontwikkelingen en bij een voor gemeenten krappe arbeidsmarkt de afhankelijkheid van specialistische kennis.

Vertrekpunten

- Iedereen moet mee kunnen doen in de digitale overheid.
- Meerjarenplan informatiebeveiliging 2021-2025.

¹ Een slimme stad (smart city) is een stad waarbij informatietechnologie en het internet der dingen gebruikt worden om de stad te beheren en te besturen. Hierbij gaat het zowel om de administratie als om de voorzieningen zoals bibliotheken, ziekenhuizen, het transportsysteem en de nutsvoorzieningen. Doel van een slimme stad is de levenskwaliteit te verhogen door de stad efficiënter te organiseren en de afstand tussen de inwoners en het bestuur te verkleinen.

Veiligheid

Veilig leven is een basisbehoefte van iedereen. Het veiligheidsdomein is breed. Het beweegt zich langs onderwerpen als verkeersveiligheid, sociale veiligheid, informatieveiligheid, handhaving, ondermijning, integriteit, etc. Bij verschillende andere thema's komt het onderwerp veiligheid ook aan de orde, zoals verkeersveiligheid bij het thema mobiliteit. Het is van belang om ook zo breed mogelijk te kijken naar datgene wat de veiligheidsbeleving verhoogt.

Ambities

- Onder regie van de gemeente samen met politie, inwoners en bedrijven actief blijven werken aan het vergroten van het veiligheidsgevoel, zowel in de stad als in de wijken en op de bedrijventerreinen.
- Vergroten van de bereikbaarheid en de zichtbaarheid van politie en handhavers op de straten en in de wijken om overlast en kleine criminaliteit tegen te gaan.
- Tegengaan van radicalisering, polarisatie en ondermijning.
- Goede organisatie van de veiligheids- en hulpverleningsorganisaties in Veenendaal met aandacht voor de inzet van vrijwilligers.

Aandachtspunten

- Investeren in preventie, zoals jongerenwerk en toezichthouders op de leefbaarheid.
- Moderniseren en uitbreiden van cameratoezicht ter ondersteuning van de politie-inzet. Ook de boa's dienen over de juiste hulpmiddelen voor een adequate inzet te beschikken.
- Zelfredzaam en veiligheidsbewust maken van onze inwoners door middel van ondersteuning en voorlichting.
- Blijvende aandacht voor aanpak ondermijning

(vermenging boven- en onderwereld, zorgfraude, arbeidsuitbuiting, mensenhandel, etc.) handel in en productie van verslavende middelen en integrale controles.

- Positie vrijwilligers bij politie en brandweer.
- Gevaar van en overlast door personen met verward gedrag (inzet interventieteam).
- Naast het belang dat we hechten aan het brede Integraal Veiligheidsprogramma (IVP), willen we inzetten op de specifieke aandachtspunten die er per wijk zijn op het gebied van veiligheid en veiligheidsbeleving.

Knelpunten

- Er is een grote druk op de politiecapaciteit.
- Landelijke wet- en regelgeving of het ontbreken daarvan staat soms een lokaal gewenste aanpak in de weg.
- Bereikbaarheid handhavers en hulp- en dienstverleners.

Vertrekpunten

- Integraal Veiligheidsplan dat samen met Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede, Rhenen en Renswoude is opgesteld. Herziening start in 2022.

Zorg en Welzijn

Het sociaal domein maakt de laatste jaren een aanzienlijke transformatie door. In 2015 is een groot aantal taken (wmo, jeugd en participatie) overgedragen van het Rijk naar de gemeente. In de afgelopen jaren hebben we ervaren dat het daarvoor beschikbare budget achterbleef bij hetgeen benodigd is. Dat vraagt om scherp te blijven op de kwaliteit, de organisatie en de financiën van de zorg. Welzijn en sport dragen bij aan de mentale en fysieke gezondheid van onze inwoners.

Ambities

- We gaan uit van wat mensen wel kunnen, kijken naar hoe de inwoners elkaar kunnen ondersteunen en helpen degenen die zorg nodig hebben.
- We werken vanuit de principes van Model Veenendaal, waaronder het versterken van de sociale basis en het uitwerken van een uniforme toegang.
- We streven naar een inclusieve samenleving waaraan een ieder naar vermogen meedoet en waarbij mensen naar elkaar omkijken.
- We proberen te voorkomen dat problemen en zwaardere hulpvragen ontstaan of sporen ze op als ze nog niet al te groot zijn om zo grotere problemen te voorkomen.
- We stellen de menselijke maat bij maatschappelijke ondersteuning en hulp voorop.
- We stimuleren en faciliteren het vrijwilligerswerk en geven actief uiting aan de waardering hiervoor. We hebben daarbij in het bijzonder aandacht voor de (druk op) mantelzorgers.
- We stimuleren samenwerking tussen vrijwilligers(organisaties) door actieve inzet vanuit de gemeente.
- We agenderen in de komende periode het gesprek tussen

vrijwilligers(organisaties), raad en college om te zoeken naar oplossingen voor genoemde knelpunten.

- We bevorderen (buiten) sporten en bewegen, wat zorgt voor een gezonde leefstijl en voor sociale contacten.
- We zetten in op een goede inburgering van nieuwkomers.

Aandachtspunten

- Preventie en vroegsignalering kunnen een bijdrage leveren aan het voorkomen van zwaardere vormen van zorg. Dit vraagt om goede samenwerking met en tussen de verschillende betrokken partijen. We voeren blijvend gesprekken over de inrichting van onze zorg, waarbij aandacht moet zijn voor normalisering en demedicalisering.
- Mensen worden gemiddeld ouder en wonen langer thuis, dat geeft extra druk op de zorg. Het is daarom belangrijk om regie te blijven voeren op verbinding wonen, welzijn, zorg.
- Tegengaan administratieve lasten (red tape) in processen en procedures.
- De toegankelijkheid voor een ieder en kwaliteit van (sport) voorzieningen is op orde.

- Gezien de huidige ontwikkelingen qua inflatie en energiecrisis is er aandacht nodig voor mensen in een kwetsbare financiële situatie.
- Bij inkoop van zorg aandacht voor goed opdrachtgeverschap, keuzevrijheid, contractmanagement en innovatie (het gaat om publieke middelen).
- Innovatie door digitalisering en robotisering in de zorg (domotica).
- Aandacht voor de aanpak van huiselijk en seksueel geweld, verslavingsproblematiek, uitbuiting, misbruik en zorgfraude.
- Aandacht voor dierenwelzijn.

Knelpunten

- De vraag naar zorg neemt toe.
- Wet- en regelgeving beperkt ons in het toepassen van innovatieve oplossingen en het maken van lokale beleidskeuzes.
- Het traditionele (langdurige en structurele) vrijwilligerswerk vermindert.
- Er zijn diverse open-einderegelingen.
- Er is een groeiend tekort aan zorgpersoneel en vrijwilligers.

Vertrekpunten

- Visie sociaal domein 2017 De kracht van de samenleving.
- Model Veenendaal 2020.
- Integraal Beleidskader sociaal domein 2020-2023 en de tussenevaluatie (2022).
- Wet- en regelgeving: Wmo, Jeugdwet, Participatiewet, Wet Inburgering, schulddienstverlening, etc.

Economie, Ondernemen en Bedrijfsleven

Veenendaal is met de zeven andere gemeenten van de Regio Foodvalley onderdeel van een economische topregio. Een regio die door sterk economisch beleid en een aantrekkelijk ondernemersklimaat bovengemiddeld hard groeit. Ons bloeiende bedrijfsleven, verenigd in de verschillende ondernemersverenigingen, levert daaraan een belangrijke bijdrage. De Veenendaalse ICT Campus is één van de innovatieve clusters en iconen van de regio. Met het Living Lab Regio Foodvalley Circulair dragen we binnen Foodvalley bij aan de versnelling van de circulaire economie. Onze binnenstad is met al zijn ondernemers het visitekaartje van Veenendaal en heeft aantrekkingskracht voor de regio en ver daarbuiten. Tegelijkertijd heeft de coronapandemie zijn sporen nagelaten, met maatschappelijke en economische effecten tot gevolg.

Ambities

- In Veenendaal werken we voortdurend aan het verbeteren van ons vestigingsbeleid, ondernemersklimaat en werkgeversdienstverlening.
- Veenendaal profileert zich binnen Foodvalley als ICT-Centrum en faciliteert ondernemers in duurzaam ondernemen en hun bijdrage aan een circulaire economie.
- De toenemende druk op de beperkte ruimte in Veenendaal heeft gevolgen voor de toekomst van de bedrijventerreinen. We zetten in op extra ruimte voor bedrijvigheid, bereikbaarheid, herprofilering en intensivering om de bedrijventerreinen toekomstbestendig te houden. Ook willen we de bedrijventerreinen vergroenen en verduurzamen.
- Een economisch goed functionerende binnenstad is belangrijk voor zoveel mogelijk behoud van werkgelegenheid. We zetten in op een binnenstad die economisch en sociaal vitaal is en waar naast winkelen ook ruimte is voor beleving.

Aandachtspunten

- Veenendaal ontwikkelt zich steeds meer tot een ICT stad. Binnen de Regio Foodvalley worden hiervoor diverse initiatieven ontplooid. Dit vraagt keuzes in positionering en profilering (zie ook onder Digitalisering).
- Ruimte zoeken in wet- en regelgeving om innovatie mogelijk te maken.

Knelpunten

- Veenendaal groeit. En omdat werken volgt op wonen, neemt de behoefte aan extra ruimte voor bedrijvigheid toe. Met meer mensen en meer bedrijven neemt ook de mobiliteit toe, met de bijbehorende knelpunten (zie ook onder Mobiliteit).

Vertrekpunten

- Strategische Agenda 2020-2025 Regio Foodvalley.
- Regio Deal Regio Foodvalley.
- Programmaplan Vitale Binnenstad.
- Visie Bedrijventerreinen 2021-2040 (= geamendeerd vastgesteld, de raad heeft verder onderzoek gevraagd naar een aantal zaken, zoals de potentie van een duurzame mobiliteitsboulevard en wil eind 2022 een nieuwe Visie Bedrijventerreinen).

Onderwijs

Als jonge leefstad heeft Veenendaal een grote groep leerplichtige inwoners die kwalitatief goed onderwijs, met passende huisvesting verdient. Kinderen en jongeren hebben roerige jaren achter de rug als gevolg van de coronapandemie, met onderwijs op afstand en beperkt beschikbare stageplaatsen. Er wordt hard gewerkt om eventuele achterstanden in te halen, zodat de leerlingen voldoende voorbereid zijn om hun plek in de samenleving in te nemen. Voor volwassenen speelt het volwassenonderwijs een belangrijke rol, om vaardigheden te ontwikkelen die aansluiten bij de vraag van de samenleving en de arbeidsmarkt. Op 24 juni 2021 heeft de gemeenteraad besloten dat het IKC Veenendaal-Oost wordt gerealiseerd met voldoende vierkante meters om het ruimtegebrek bij de scholen in Veenendaal-Oost op te lossen.

Ambities

- Het realiseren van Integrale Kindcentra (IKC's) wordt doorgezet, omdat hier een belangrijke verbinding gelegd kan worden tussen onderwijs, opvang en instanties voor advies en informatie.
- We zetten in op het vergroten van de kansgelijkheid voor jong en oud op de arbeidsmarkt, onder andere door aandacht te hebben voor een goede ontwikkeling van de Nederlandse taal.
- Passend onderwijs wordt in samenwerking tussen scholen, de gemeente en betrokken samenwerkingspartners doorontwikkeld.
- Versterken van de doorlopende leer- en ontwikkellijn.
- We willen dat de school een veilige plek is voor alle kinderen. Als gesprekspartner stimuleren we de scholen om actieve aandacht te geven aan alle onderdelen die (het gevoel van) veiligheid ondermijnen en ondersteunen we hen, samen met het Centrum voor

Jeugd en Gezin, in hun rol als vroegsignaleerder voor onder andere huiselijk geweld en loverboys-problematiek.

- We stimuleren de scholen om hun schoolpleinen groen in te richten en op die manier bij te dragen aan de groen/blauwe verbindingroutes door Veenendaal, volgens het BOSS-principe (zie ook bij Openbare ruimte en Groen).

Aandachtspunten

- Goede stageplaatsen zijn belangrijk voor de voorbereiding op de beroepspraktijk. In Veenendaal is met name behoefte aan stageplaatsen voor ICT (informatisering en automatisering), techniek en zorg.
- Sommige leerlingen die niet zelfstandig naar een passende onderwijsinstelling kunnen reizen zijn afhankelijk van passend leerlingenvervoer.
- De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het lesprogramma en didactische middelen. Wel wil de gemeente als gesprekspartner de scholen stimuleren

om aandacht te geven aan specifieke onderwerpen, zoals duurzaamheid, voorkomen van schooluitval en thuiszitters, veiligheid, diversiteit en de plek van de leerlingen in de samenleving en openbare ruimte.

- Aandacht voor leesvaardigheid en terugdringen laaggeletterdheid.
- Uitstroom van jongeren.

Knelpunten

- Adequate openbare vervoersverbindingen naar middelbaar-, hoger- en wetenschappelijk beroepsonderwijs (zie ook onder Mobiliteit).
- De locaties waar onderwijsruimte nodig is, zijn niet altijd de locaties waar aanbod van onderwijsruimte is.

Vertrekpunten

- Integraal Huisvestingsplan 2021-2024

Cultuur en Evenementen

'Glans aan de Grift' (Cultuurvisie 2022-2030; Cultuurnota 2022-2025) beschrijft een visie op de Veenese cultuursector en met een aantal concrete acties voor de komende jaren. De visie en nota beogen een toekomstbestendig en laagdrempelig cultureel aanbod mogelijk te maken voor de Veenendalers. Dit cultureel aanbod draagt bij aan de ontwikkeling van de inwoners van Veenendaal, aan de versterking van het woon- en vestigingsklimaat van de gemeente Veenendaal en aan een versterkte identiteit van de stad ('trots zijn op Veenendaal'). In november 2021 heeft de raad een besluit genomen over een voorkeursscenario voor de nieuwbouwoontwikkeling van Theater Lampegiet. Een vervolgstudie loopt nu.

Ambities

- In Veenendaal is een bloeiend cultureel leven, waaraan iedere Veenendaler kan deelnemen of zelf een bijdrage kan leveren, zodat de samenleving nog mooier en verrijkt wordt.
- In het centrum en de wijken is ruimte voor culturele activiteiten en creatieve talenten, waardoor ook de levendigheid vergroot wordt.
- Veenendaal is een aantrekkelijke en levendige stad door een divers aanbod aan evenementen, uitgaansgelegenheden, vrijetijdsbesteding en ontspanningsmogelijkheden.

Aandachtspunten

- Beschikbaarheid voorzieningen, faciliteiten en menskracht voor culturele activiteiten.
- Cultuureducatie kinderen; samenwerking tussen scholen en culturele instellingen.

- Aandacht voor monumenten en behoud cultuurhistorisch erfgoed.
- Aandacht voor kleine instellingen en amateurkunst door inzet cultuurmakelaar.
- Prestatie-indicatoren bij opdrachtverstrekking.
- Vergunningverlening, voorwaarden en voorschriften.
- Voorwaarden bij subsidieverstrekking.
- Aandacht voor een goede balans tussen de levendigheid van de stad en het voorkomen van overlast en voor het vroegtijdig daarbij betrekken van omwonenden.
- Borgen van de veiligheid van inwoners tijdens evenementen.

Vertrekpunten

- 'Glans aan de Grift' (Cultuurvisie 2022-2030; Cultuurnota 2022-2025).
- Zoveel mogelijk beperken overlast inwoners bij grote (culturele) evenementen.

Financiële afwegingskader

Uitgangspunten financieel beleid

1. Een solide financieel beleid met een transparant inzicht in de kosten en geldstromen;
2. Een structureel en reëel evenwicht in de begroting en de meerjarenraming;
3. Structurele uitgaven worden met structurele inkomsten gedekt;
4. Kortingen op de rijksvergoedingen voor uitvoering van medebewindstaken worden in principe niet uit gemeentelijke middelen aangevuld;
5. Alle risico's, financieel en niet-financieel, worden periodiek in beeld gebracht. Het risicomanagement is professioneel ingericht;
6. De ontwikkeling van de schuldpositie van de gemeente wordt betrokken bij het aangaan van nieuwe financiële verplichtingen met een substantiële omvang;
7. De gemeente blijft beschikken over voldoende middelen om financiële risico's op te kunnen vangen; als gevolg van de uitvoering van nieuwe taken is een goede financiële buffer noodzakelijk.
8. Het Sociaal Domein heeft als uitgangspunt dat de kwaliteit van de zorg, de organisatie van de zorg en de financiën van de zorg tegelijkertijd op orde moeten zijn. Is een van deze drie aspecten niet op orde, dan schaaft dat onze kwetsbare en hulpbehoevende inwoners. In dit kader blijven we werken aan kwaliteitsverbetering van de zorg, optimalisatie van de organisatie en kostenbeheersing. Tegelijkertijd kan het noodzakelijk zijn dat de gemeente additionele financiële middelen ter beschikking stelt in aanvulling op de budgetten van het rijk.
9. Er wordt niet eerder besloten en overgegaan tot de grote investeringen en uitgaven voor de komende jaren, zoals weergegeven in een eerste overzicht in het Overdrachtsdocument (zie kader), dan nadat een integrale afweging heeft plaatsgevonden, waarbij keuzes zijn gemaakt, prioriteiten zijn gesteld en een fasering is vastgesteld. Dit in het kader van een solide financieel beleid, waarbij een structureel sluitende begroting en meerjarenraming een randvoorwaarde is.
10. In voorkomende gevallen wordt bij de nationale overheid aangedrongen op meer budget.

Eerste overzicht grote uitgaven voor de komende jaren:

- OPOR
- School Groenpoort (IKC Veenendaal-Oost)
- IHP
- Theater
- Stadspark
- Overig (verduurzamen wagenpark en vastgoed, revitaliseren wijken, ICT, Hoofdstraat, Duivenwal, Rondweg-Oost etc.)

Bron: 'Overdrachtsdocument 2022-2026' (pag. 16)

Generieke beslisboom voor alle beleidsterreinen

De volgende beleidslijn wordt gehanteerd bij het structureel en reëel in evenwicht houden van de begroting.

1. Primair worden de mogelijkheden gezien om de uitgaven te verminderen en inkomsten - niet zijnde verhoging van de belastingen - te verhogen; daarbij worden de volgende maatregelen in de overwegingen betrokken:
 - gemeentelijke taken worden efficiënter en/of soberder uitgevoerd, taken worden beëindigd, of taken worden aan anderen in de markt of de samenleving overgelaten;
 - in principe is het toegekende budget taakstellend;
 - herprioritering of herfasering van investeringen, waardoor de kapitaallasten en exploitatielasten van investeringen worden verminderd of zich later in de tijd voordoen;
 - het vergroten van inkomsten, niet zijnde belastingen (bijv. verdere toepassing van het principe dat de gebruiker van een voorziening meebetaalt);
 - maatregelen zijn gericht op het bevorderen van de maatschappelijke betrokkenheid en participatie van burgers, organisaties en instellingen; voor dit transitieproces kunnen incidenteel middelen door de gemeente ter beschikking worden gesteld;
 - de gemeente blijft borg staan voor de zwakkeren in de samenleving; om te voorkomen dat inwoners worden uitgesloten en niet (langer) kunnen meedoen aan de maatschappij, worden vangnetmaatregelen getroffen;
 - de tarieven van de gemeentelijke heffingen – leges daaronder begrepen - waar tegenover direct aanwijsbare tegenprestaties door de gemeente staan, zijn 100% kostendekkend.
2. Wanneer de maatregelen genoemd onder 1 onvoldoende blijken te zijn is boventrendmatige verhoging van belastingen inzetbaar. Dit kan echter alleen als:
 - de bezuinigingsmaatregelen genoemd onder 1 leiden tot een onverantwoorde aantasting van de basisvoorzieningen en de kerntaken van de gemeente;
 - duidelijk wordt aangetoond welke concrete kerntaken en/of basisvoorzieningen met de boventrendmatige belasting-verhoging in stand worden gehouden of worden gerealiseerd.

Adres: Raadhuisplein 1
Veenendaal

Telefoon: (0318) 538 538

Postadres: Postbus 1100
3900 BC Veenendaal

Website: www.veenendaal.nl